

پیامدهای مالیاتی اجرای استاندارد حسابداری ۴۳ در شرکت‌ها

حمید خادم

حسابدار رسمی و مشاور رسمی مالیاتی

اردیبهشت ۱۴۰۴

بررسی جنبه های مالیاتی شناخت درآمد

قانون مالیات های مستقیم

طبق ماده ۱۰۶ ق.م.م درآمد مشمول مالیات در مورد اشخاص حقوقی (به استثنای درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تشخیص آن مقرر شده است) براساس میزان سوددهی فعالیت و مقررات مواد (۹۴)، (۹۵) و (۹۷) این قانون و تبصره آن تعیین می شود.

ماده ۹۷ ق.م.م

درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی موضوع این قانون که مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی می باشند به استناد اظهارنامه مالیاتی مودی که با رعایت مقررات مربوط تنظیم و ارائه شده و مورد پذیرش قرار گرفته باشد، خواهد بود. ....

ماده ۹۵ ق.م.م

صاحبان مشاغل موضوع این فصل موظفند دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد را که با رعایت اصول و ضوابط مربوط از جمله اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت در خصوص تجار تنظیم می گردد برای تشخیص درآمد مشمول مالیات، نگهداری و اظهارنامه مالیاتی خود را بر اساس آنها تنظیم کنند.

ماده ۹۴ ق.م.م

درآمد مشمول مالیات مودیان موضوع این فصل عبارت است از کل فروش کالا و خدمات به اضافه سایر درآمدهای آنان که مشمول مالیات فصول دیگر شناخته نشده پس از کسر هزینه ها و استهلاکات مربوط طبق مقررات فصل هزینه های قابل قبول و استهلاکات.

بررسی جنبه های مالیاتی شناخت درآمد

دفتر روزنامه دفتری است که کلیه معاملات و رویدادهای مالی و محاسباتی با رعایت اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت، اصول و ضوابط و استانداردهای حسابداری، در آن ثبت می گردد. دفتر مذکور می تواند بصورت دستی یا ماشینی (مکانیزه - الکترونیکی) باشد.

ماده ۱ آیین نامه اجرایی
موضوع ماده ۹۵ ق.م.م

معاملات: هر گونه فعالیت اعم از تجاری و غیر تجاری است که منجر به خرید کالا و خدمات و دارایی یا تحصیل درآمد در ازای فروش کالا و دارایی یا ارائه خدمت برای اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون می شود.

ماده ۱ آیین نامه اجرایی
تبصره ۳ ماده ۱۶۹ ق.م.م

در مواردی که مؤدی با رعایت حکم تبصره (۲) ماده (۸) آیین نامه موضوع ماده (۹۵) قانون مکلف به صدور اسناد درآمدی (صورتحساب فروش کالا، قرارداد، صورت وضعیت پیمانکاری و حسب مورد سایر اسناد درآمدی) باشد و از ارائه تمام اسناد درآمدی خود اجتناب ننماید، حسابرس مسئول موظف است با عنایت به اسناد و مدارک و سوابق مالیاتی موجود و اطلاعات مکتسبه بر اساس گزارش بازرسی و انجام تحقیقات میدانی از فعالیت مؤدی، و همچنین در نظرگرفتن عواملی از قبیل میزان برق مصرفی، کارکرد ماشین آلات، تعداد کارکنان، شیفت کاری، میزان مواد مصرفی در تولید، بررسی مشاغل مشابه و اعمال سایر روش های حسابرسی در خصوص واحدهای تولیدی و برای فعالیت های بازرگانی یا خدماتی با بررسی عوامل مؤثر از جمله مساحت محل فعالیت، تعداد انبارها، کارکنان، اجاره پرداختی، مشاغل مشابه و یا اطلاعات مکتسبه از پایگاه اطلاعاتی مالیاتی سازمان و یا سایر مراجع در خصوص معاملات مؤدی یا بررسی صورت حساب های بانکی مؤدی، حسب مورد، ارزش منصفانه فروش کالا و درآمد ناشی از ارائه خدمات، مؤید صحت فروش و درآمد ابرازی مؤدی باشد، فروش و یا درآمد ابرازی مؤدی بایستی مورد پذیرش قرار گرفته و صرفا جریمه های مرتبط با عدم صدور صورتحساب از مودی مطالبه شود. ....

دستورالعمل
تبیین انواع و
ترتیبات
حسابرسی
مالیاتی مواد
(۲۹) و (۴۱)
آیین نامه
اجرایی
موضوع ماده
(۲۱۹) ق.م.م

بررسی جنبه های مالیاتی شناخت در آمد

قانون مالیات بر ارزش افزوده

طبق بند الف ماده ۱ ق.ا.ا. **عرضه** عبارت است از واگذاری کالا یا ارائه خدمت به غیر، از طریق هر نوع معامله یا عقد قانونی؛

ماده ۵ ق.ا.ا.

مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات در مورد مودیانی که عضو سامانه مودیان نیستند و نیز مودیان متخلف موضوع ماده (۹) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان، ارزش روز کالا یا خدمت در زمان تعلق می باشد که توسط سازمان بر اساس اطلاعات موجود در سامانه مودیان، استعلام از مراجع ذی صلاح یا تعیین کارشناس یا هیأت کارشناسی مشخص می شود.

مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات، در مورد مودیان عضو سامانه مودیان، ارزش فروش مندرج در صورتحساب الکترونیکی است که توسط آنان در سامانه مزبور ثبت شده است.

ماده ۳ ق.ا.ا.

تاریخ تعلق مالیات و عوارض تاریخ صدور صورتحساب مطابق با مقررات است (منظور صورتحساب الکترونیکی).

بررسی جنبه های مالیاتی شناخت درآمد

قانون مالیات بر ارزش افزوده

طبق ماده ۳۶ ق.ا.ا. کتمان معامله، بیش از پهای مالیات و عوارض خرید یا کم از پهای مالیات و عوارض فروش، ثبت معامله خود به نام غیر یا معامله غیر به نام خود، استناد به اسناد صوری و هر عمل دیگری که به کم از پهای مالیات یا استرداد غیر واقعی منجر شود: دو برابر مالیات و عوارض پرداخت نشده تا موعد مقرر در ماده (۴) این قانون و در صورت تکرار تخلف قبل از دو سال، سه برابر مالیات پرداخت نشده جریمه خواهد شد.

بررسی جنبه های مالیاتی شناخت در آمد

از تاریخ ۱۵ آبان ۱۴۰۳ "حداکثر فاصله زمانی تاریخ صدور صورتحساب الکترونیکی تا تاریخ ارسال و ثبت آن در سامانه مودیان ۱۲ روز می باشد"

**قانون سامانه
مودیان و پایانه
های فروشگاهی**

صورتحساب های الکترونیکی سامانه مودیان

الگوهای صورتحساب

سابقه چالش های استاندارد حسابداری ۳۵

تا امروز بخشنامه
مالیاتی صادر نشد

نمونه ای از چالش هایی که
منجر به برگشت هزینه های
مودی و مطالبه مالیات و
جریمه از وی شده است

شناسایی سود انباشته به طرفیت
دارایی مالیات انتقالی

شناسایی درآمد مالیاتی (درآمد مالیات
انتقالی)

عدم انتقال بخشی از مازاد تجدید
ارزیابی دارایی های استهلاک پذیر به
حساب سرمایه

شناسایی بدهی مالیات انتقالی

شناسایی استهلاک بر اساس عمر مفید
برآوردی مدیریت

مثال ۱ فروش با اعطای اعتبار یا تخفیف برای خرید آتی

شرکت الف که در زمینه فروش لوازم خانگی فعالیت دارد، در سال ۱۴۰۴ قرارداد فروش محصولات خود به مبلغ ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال را با شرکت ب منعقد نمود در قرارداد پیش بینی گردید که در صورت خرید مجدد تا ۶ ماه آینده، خرید وی تا سقف مبلغ خرید اولیه دارای ۳۰ درصد تخفیف خواهد بود. نحوه شناخت اولیه درآمد و تعهد اعطای تخفیف آتی؟

ثبت های حسابداری
با استاندارد ۴۳

ثبت های حسابداری
با استاندارد ۳ فعلی

خریدار در گزارشات فصلی یا سامانه
مودیان چه مبلغ خریدی را ارسال یا
تایید می کند؟

مثال ۲ فروش با حق برگشت

شرکت الف که در زمینه فروش لوازم خانگی فعالیت دارد، محصول جدید ماشین لباسشویی که هنوز در بازار شناخته شده نیست را با شرط اختیار برگشت در زمان معین برای سال ۱۴۰۴ به فروش می‌رساند. در قرارداد های فروش اختیار برگشت کالا تا ۲ ماه به خریدار اعطا شده است. شرکت فروشی به مبلغ ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال در ۲۰ خردادماه انجام و کالای مربوطه به خریدار تحویل شد. اگر احتمال برگشت کالا ها ۲۰٪ برآورد گردد

مبلغ صورتحساب
الکترونیکی / تکلیف
سامانه مودیان / اعتبار
ارزش افزوده خریدار

بانک / دریافتنی ۱.۰۰۰.۰۰۰

درآمد عملیاتی ۸۰۰.۰۰۰

بدهی استرداد(قرارداد) ۲۰۰.۰۰۰

مثال ۳ فروش با هزینه مالی با اهمیت

شرکت فولادی الف تولید کننده شمش می باشد. مبلغ فروش کالا ۱.۰۰۰.۰۰۰ ریال است که به صورت اعتباری ۶ ماهه به بمبلغ ۱.۲۰۰.۰۰۰ ریال فروخته می شود. شناسایی تامین مالی با اهمیت؟!

شرکت ساختمانی الف ساختمانی خریداری شده در سال قبل به مبلغ ۸۰۰.۰۰۰ ریال را در سال جاری با شرایط پرداخت ۲۴ ماهه به مبلغ ۱.۱۰۰.۰۰۰ ریال واگذار نمود. شناسایی تامین مالی با اهمیت؟!

پاس از توجه شما